

Tuwaŋuä, Poli iqu Kolosi pmeqä iquaunqä äqäkqe Yätamäkqä kukŋuä hiŋuiqänjä iquvi

Anjä-himqä Kolosi, ii qua Eesiya iu, anjä-himqä Epäsäsi iunji, kiŋämä hmanji. Poli iqu, qokä-apäkä Jisasi Iqueqä yoqenqä iqi aquvä qänätanquwä iquau, mävuqumuatqä ikqe. Näqŋqä-tänjä iqua kjuä tiinjä indqänätqänjä. Poli iqu Epäsäsi iu äpmeqänŋaŋi (Wäunjuŋqä 19:1-41 hiŋuä qundŋqä), iqu ämaqä hŋqua, anjä-himqä im-imä, Goti Iqueqä wäunŋui, imäkŋŋqä ändowatkqe. Inji qutanjä hŋqua, Kolosi iunqä äuminuwi.

Poli iqu, ämaqä hŋqua, Kolosi pmeqä iquauqä quuvqä heqiyqeu qui iwimäkätqätanquwiŋqä, qätä äwiyäqe, quwqä quuvqä heqiyqä, yänjänäqŋqä iwimäkätŋqä, tuwaŋuä tä äqiyätä äväwqatkqe. “Kraisi Iqu eeqänänjä iunqä nyuänjä-qu etanŋi, ne anŋumä inetmeniqe, Iqunänjčä” ätätä äqäkqe. “Hänaqä huiziqua, Kraisi Ique wimetunquä yätamäkqä mäneyqä ipu, kiŋä nämä inetma upnä. Ga Kraisi Iquesaŋi, Goti Iqu nätmätqä eeqänänji imäkkqe. Itanŋa Kraisi Iqueqä wäunjuä iutaŋi, Goti Iqu nätmätqä eeqänänji, anŋumä itmeniqenqä äwinyätqä. Kraisi Iqu näyaqä yäpä-ŋgisa pmetanŋqetaŋi, ne qokä-apäkä änyä-hänji äpmetanä, Iqueqä suqä eeqänänjä iu qänaknä iqä-qune hiatunŋueqä” ätätä äqäkqe.

Poli iqu tuwaŋuä tä äqiyätä, ämaqä hŋquaqi vqanŋa, iquaqu tuwaŋui Kolosi pmeqä iquaunqä äma äukiyi. Ämaqä kiŋŋanänjä iqu, Tikikusi iquvi. Huiziqu, Onesimusi iquvi. Ämaqä iquenyqe, Poli iqu kukŋuä kuapänä äqiyitä, Pilimänä iquenyqä äväwqatkqe.

Poli iqu, tuwanuä tquenqä kuknuä ätkenqä

¹⁻² Nyi Poli, Goti Hanjuwä Iqueqä äwiñqä iuta, Kraisi Jisasi Iqu kuknuä awä tuäkiqämqä änändowatqä iqunji. Nyitä, Timoti neyämaqä iqtä, ye tuwanuä tä, yeqä yeyämaqä anjä-himqä Kolosi iu äpmeñuwä iquennqä äwäwqatque. He Goti Iqueqä ämaqä epu, Iquenyqä quuvqä hämänänä äwiyätqänuwä iquennqä. Goti Hanjuwä neqä Apiqu, qeqä imänqeta anguä etapätä, heqä äwqe hanuä imbu pmetpnqä emäkquä.

Poli iqu, iqua quuvqä eqäkuwiñqä, “änguiqä” ätukqe

³ Ye qäquye henyqä knuä indqänäta, tääqä ätätayänqani, Goti neqä Naqä Jisasi Kraisi Iqueqä Kaniqueni, “Änguä iwimäkinyä” ätuätqänue. ⁴⁻⁵ Ii tiinjä etanjiyi. He kuknuä naqä-qakuä we-hunqä-tänjä iquesa, nätmatqä anguä hingi meqä qäukuä yäni äwiñqenqä qätä äwikuwiñqä, knuä iqä yänänäqñqä ämepu, Kraisi Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyäpu, itanqa Goti Hanjuwä Iqueqä ämaqä eeqänänjä iunqä kiinjä enyäminqenqe, ye qätä äwikueetani, “Änguä iwimäkinyä-qe,” iuta ätuätqänue. ⁶ Zä-piikä naqä etä, häukuä äwiqä-parji, kuknuä anguä we-hunqä-tänjä iqu, qua manjä eqiyänqä-pa, im-imä äwätä, ämaqe suqä anguä imäqäpnqä iwimäkätqäuä. He kuknuä iqu änyä qe ämepu, Goti Hanjuwä Iqueqä qeqä imänqeuta hingi vqenqe, näqñqä anguänänjä ämakuwitani, tänqanqe, kuknuä iqu heyaqä awä iqi, wäunüä yqänä imäkätqäuä. ⁷ Goti Iqueä nätmatqä anguänänjä iinqe, he Epaplasi iquesa näqñqä ae ämakuwi. Iqu wäunui, ne imäkätunquä iutani inä imäkqä-qu etanji, iquenyqe, kiinjä änenyätqäuä. Iqu yeyaqa anji ämetä, heyaqä awä iqinj, Kraisi Iqueä wäunuiñqe, enyqä miqä itä, anguänänjä imäkätqäuä. ⁸ Tiinjä-pqä inänji. Dñä Änguä Iqu emäqanji, he suqä ämaqeuñqä hiqä qeqä-quuvqä

yäpä imda enğuätñqä ämakuwä iquenyqe, Eaplası iqu qäqu, awä äyatkqe.

Poli iqu, Goti Hanjuwä Iquenyqä tääqä ätkqenqä

⁹ Itanđi ye heyaqä suqä iunqä, näqñqä änyä qe etayänđanı, ye Goti Hanjuwä Iquenyqä tääqä tii ätqa äpätqänue. “Si yätamakqä vqanđti, ga qu Saqä äkinqä iunqe, Dñä Änđuä Iqu kñuä indqänqä näqñqä huitanjä-huitanjä vqanđuti, näqñqä aañä kuapä-tänjä epiyä.” ¹⁰ Ye tääqä iinđi, he Naqä Iqueqä ämaqä aañä naqä-qakuä iqua eänjuwä-panjä iinjä eäpu, heyaqä suqä eeqäpnänjä iutanđi, he Iquenđi, yeeqä iwimäkpñqenqä ätätqänue. Ii tiinđi. Wäunđuä äñđuänänjä huitanjä-huitanjä isua, kuapänä imäkäpu, hiqä Goti Iquenyqä näqñqä kuapänä ämepiyä iunđi, häukuä witñqä imäkkäpnqe. ¹¹ Goti Hanjuwä Iqueqä yänänäqñqä naqänänđi, he inä ämepu, hanjä-iqä eeqänänđi qäyä emeqanđuti, yänänäqñqä ätqäupu yeeqänä iqäpnqe. ¹² Heqä heniqu, nätmatqä äñđuänänđi, Iqueqä ämaqe mapnuwänqä, we-hunqä iqi näwi äwiñqe, he-pqe inä meqäpnqenqä aañä qäyunänä emäkkqenqe, he Iquenđi, “Änđuä inemäkkñiqä” tquäpnqe. ¹³ Hiawiqä iu miqä iqueqä yänänäqñqä iu pmetaunđuua, Goti Iqu anđi inetmetä, Iqueqä Ymeqä Iquenyqä aañä kuapänä äwinyätñqä Iqueqä ämiqä iu äpmuatänaikqe. ¹⁴ Wäunđuä, Ymeqä Iqu imäkkqetanđi, Goti Hanjuwä Iqu, ne anđi inetmetä, neyaqä suqä quvqä eeqänänđi, huätä ämamäukqe.

Jisasi Kraisi Iqueqä suqenqätä, wäunjuinqätänđi

¹⁵ Ne Goti Iquenđi hiñuä mäqunđuä itunđuä-qe, Iqueqä Ymeqä Jisasi Kraisi Iqu, Goti enqä-panä-qu eä, Iquenyqä näqñqä änätapätqäuä. Iqu Goti Iqueqä Ymeqä Hitmqä eä, nätmatqä eeqänänjä Goti Iqu imäkekqä iuqä Ämiqä Naqä Iquvi. ¹⁶ Ymeqä Iqueqä hipa iutanđi, Goti Hanjuwä Iqu nätmatqä eeqänänđi imäkkqe. Nätmatqä qäukuä haqä yätu äwiñqetä, qua täu äwiñqetä imäkätä, nätmatqä

ne hiñuä äqunätuñquä itä, hiñuä mäquñquä ituñquä itä imäkätä, itaŋga yoqä naqä-täñä itä, yänänäqñqä-täñä itä, eeqänäñi imäkkqä iuñi, Ymeqä Iqueqä hipaitä imäkätä, Ymeqä Iquenyqänä imäkekqe. ¹⁷ Nätmatqä eeqänäñi matimäuqänğa, Iqu äpmamiñqe. Iqu nätmatqä eeqänäñi, äñguänä ämitä, qäyunä witpñqä iwimäkätqäuä. ¹⁸ Nyuänä iqu huiwi ämitñqä-parñä iñi, Kraisi Iqu, ämaqä Iquenyqä quuvqä heqiyätanğuwä iquau Miqä-qu eä. Quuvqä heqiyqä iqua, Iqueqä huiwä enqä-parñä-quai. Itanğa hänä-pmeqe qu Iquesa ämepu äpmeñä. Inji, äpäkonäpu anğumä vauqeñi, Iqu ganä ävaukqä-qae, Iqueqä-kiuäñi nätmatqä eeqänänñä iuqä Ämiqä-qu äpme. ¹⁹ Iñi, ti-iññqä ätimäukqe. Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä suqetä, Iqueqä hänä-pmeqetä eeqäpnäñi, Iqueqä Ymeqä Iqutä qäpu maeqä, äpakä witätñqä äwiñgqe. ²⁰ Itanğa Kraisi Iqu zä-huätati äunätä, Iqueqä hänjeqä iokqetani, Goti Iqu mäki qäpu imäkätä, nätmatqä qua iuñitä, qäukuä haqä yänñitä, eeqäpnäñi, Iqueqä-kiuä-tänñä qäqiqi inä maitñqä-pqenqä äwiñgqe.

²¹⁻²² He-pqe, heqä suqä quvqä dutani, Goti Hanjuwä Iqu-tänñä qäqiqi mäpmeqä, Iquenyqä himä-wiuñqä imäqanğuwä-qe, Kraisi Iqu huiwi ävätä äpäkongqetani, Iqu-tänñä qäqiqi pmetpñqänä ae etmakqe. Itani, he täñganji, Goti Iqutä äwqä naqä-hñqunä imbu, Iqueä hiñuä iqiñi suqä quvqä hui mimäqänñqä, qanyä jänänänñä pmeqänñqä emäkkqe. ²³ He kukñuä äñguä we-huñqä-tänñi, qätä äwiyäpu, nätmatqä timäuniñqenqä näññqä ae ämakuwiñqä, kñui äpakänä indqänäpu, quuvqä äpakä eqiyäpu, yänänäqñqä tqäupqe, he Iqueqä hiñuä iqiñi, äñguä epnuwi. Kukñuä he qätä ae äwikuwä iqu, ämaqä qua täu äpmeñuwi, qu qätä inä äwikuwi. Kukñuä ique awä tqämqenqe, nyi wäñuä iqu ämakqe.

Poli iqu, quuvqä heqiyqä iquau, yätamäkkä äwikqenqä

²⁴ Tängaŋi nyi he yätamakqä hemqä, haŋä-iqä ämetŋeŋqä aquvänä iqä. Haŋä-iqä Kraisi Iqu, ämaqä quuvqä heqiyqä Iqueqä huiwä änyäŋuwä iu, yätamakqä vätnqä ämaqä-pani, nyi ŋqä-näüä, ŋqä huiwä täuŋi, inä ämetqänä. ²⁵ Nyi ämaqä iinjä iuqä wäuŋuä-wiyqä-qunä eämä, Goti Iqueqä kukŋuä eeqäpnäŋi, quvaqä hiŋuä iqisa awä tqumqenqe, Goti Hanjuwä Iqu, kiqä-kiuä yätamakqä heyätŋqä ätenjikqe. ²⁶⁻²⁷ Kukŋuä nyi awä ätätŋqä tqü, ämaqä kiŋganä äpmamiŋuwä iutarä hueqä-himqä äpmaka äpätqänuwä iuŋqä zä witaŋgi, qu maqŋqä emiŋuwi. Inäqte tängaŋi, Goti Hanjuwä Iqu, ämaqä, Iqu Iqueqänqänä ätekqä iuqä hiŋuä iqinjä, ätnänäqi timäutŋqä imäkqanŋi, qu näqŋqä ämetqänä. Kukŋuä iqu, aŋjä äŋguänänjä eä, ne Israitqä iqunenyä qäyä etaŋgi, huizi iquaunä-pqe, yätamakqä inä ävätkäüä. Kukŋuä zä äwämiŋqä iqu, ii Kraisi, heyaqä yäpä imä äpmeŋqä Iquvi. Iquesaŋi, he nätmatqä äŋguänänjä qeqätqä, henyqä qäukuä yänji näwinyä äwiŋqä mapŋqe, hiŋuä äqämbu pmetŋqe. ²⁸ Kraisi Iquenyqe, ne ämaqä eeqänänjä iunji, awä ätuätuŋque. Ii imäkätuŋque, ne neqä kŋuä indqänqä äŋguänänjä itä, näqŋqetänji, qu ämotquetanä, kukŋuä yänänäqŋqä ätuätuŋque. Tiinjŋqä nengangiyi. Qu Kraisi Iquenyqä quuvqä heqiyqetä, Ique qänaki wivändqetänji, naqä-qakuä heqanŋpi, ne Goti Iqueqä hiŋuä iqi ätuma uwquatuŋque. ²⁹ Iinjä timäuquätŋqä diŋqe, nyi yänänäqŋqä Kraisi Iqu inyimäkqetänji, nyi enyqä miqä itmä, wäuŋuä tnänjä itŋqe.

2

¹ Nyi iinjä itŋqenqä etqäqe, he nyinyqä näqŋqä tiinjä mapŋqä änyinŋi. “Poli iqu nenyqätä, ä ämaqä anä-himqä Latiŋiya iu äpmeŋuwä iquaunqätä, itanŋa ämaqä huizi, ique hiŋuä mäqunquä itqänuwä iquaunqätä, ne yätamakqä neyätŋqenqe enyqä miqä itä, wäuŋuä tnänjä

äyä itqänä.” ² Nyi iinjä imäkätņqe, ii he Goti Iqueqä qokä-apäki, eeqäpnä yänänäqņqä emäkqanğmđi, hiqä-hiuänğqä kiinjä enyätä, äwqä naqä-hņqunä imbu pmetpņqenğqä, imäkätņqe. Itanğa ämaqä iinjä iquenä, he Goti Iqueqä kukņuä zä äwiņğqä iquenyqä, näqņqä yasämä ämepu, äwqä hanğüä iņğqä pmetpņqä, imäkätņqe. Kukņuä zä äwiņğqä iqu, ii Kraisi Iquvi. ³ Näqņqetä, suqä kņuä anğüä iwäsäuqetä, eeqänänği, qa enğqä-pa Iqueni manğüä ämnä zä witanği, Iqunä vquänä.

⁴ Nyi kukņuä tä etqäqe, ii tiinjņqe. Ämaqä hņqu, kukņuä quanğä iunği, naqä-qakuänä imäkätä etätä, hänaqä hui-mända etma uwqä diņğä, awä etqä. ⁵ Nyi hesä anä mäpmeqä imä-qe, nyi henyqe kņui hui mimäuqä, yqänä nyätanği äpmeņqe, ii tiinği. Nyi hesä anä äpmeņä. Itanğa he wäuņüä qäyünä imäkäpu, Kraisi Iquenyqä quuvğä yänänäqņqä eqiyätanğuwä diņqe, nyi äwqä yeeqä äny-ıņği.

Goti Hanjuwä Iqu, he Kraisi Iqutä hänğä anä pmepņqä, emäkkqenğqä

⁶ Inği he Kraisi Jisasi Iqueni, hiqä Naqä enğqä-panğä ae itmakuwä enqe, Iqutä ämuänğmbu, tii äpmaka uwqäpņqe.

⁷ Zä-hukä yänänäqņqä äunğä-ma iinjä äupu, anği zä quea iuta yänänäqņqä ämatnänğqä-pa yänänäqņqä iinjä ätqäupu, kukņuä awä tqanğä näqņqä ämetqänğuwä iunği, quuvğä yänänäqņqä eqiyäpu, itanğa eqä-häki manğüä änyätä, äqutumäwa äpäwiqä-panğä iinği, Goti Ique, “änğuiqä” kuapänä tquäpņqe.

⁸ Suqä quvğä tiinjä timäuqä diņğä wimasipu! Ämaqä hņqua näqņqä eäpnnä, iquauqä kukņui quati maeqä etanği, quanğä tqanğuwä iquauņi, qätä äwiyäpu qänaki äwivändquwi, guä enğqä-pa pmetpnuwi. Ämaqä iinjä iqua, iquauqä kņuä imņi, Kraisi Iquesa mämeqä ipu, suqä kaqä-kawäka imiņuwä iutä, nätmätqä qua täutanğä

iunqätä, näqŋqe inä ämapu awä ätätqänjä. ⁹ He näqŋqä äyuwä. Kraisi Iqu huiwi ne änyänqu-panjä änyäqäqe, Goti Iqueqä suqetä, Iqueqä hänjä-pmeqetäni, eeqäpnä Iqutäni, eqä-häkä manguä änyänqä-pa, Iqueni manguä iinjä änyä. ¹⁰ Iqu iinjä eä, nätmätqä huitanjä-huitanjä eeqänänjä yänänäqŋqä-tänjä iquau Miqä-que. Inji he Iqutä ämuänmbiyitani, he-pqe manguä iinjä enyätanguti, nätmätqä naqä-qakuä hŋquenyqä äwa miqä ipŋqe. ¹¹ He Iqutä ämuänänganguwitani, tiinjä-pqe inä emäkkqe. Suqä yäüä iqu, hiqä äwqä imŋi, äpakä mäwiqä yätŋqänä, huätä ätäwikqe. Iqu iinjä emäkätä, suqä qokä iquauqä huiwä häüä ktänqä enqä-panji, naqä-qakuä emäkkqe. Israitqä iquauqä suqä qokä iquauqä huiwä häüä ktäuqe, ktqenä etanji, Kraisi Iqu häue, neyaqä äwqä yäpä imŋi, ktäunä. ¹² He asŋä änyä ti ämepu, Kraisi Iqutä anä equmäkŋganjuwängani, Goti Hanjuwä Iqu heŋi, Iqutä qua anä eptekqe. Itanga Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä yänänäqŋqeta, Kraisi Ique anji ävauqumuatkqenqä, he quuvqä eqiyäpu, asŋä ämeqanguwänga, he Kraisi Iqutä, qua buta anji anä evauqumuatkqe. ¹³ Suqä yäüä iqu, heyaqä äwqä yäpä imŋi, huätä matuwänqä etanqä iutanji, he suqä quvqä huitanjä-huitanjä imäkäpu, pizqä enqä-panjä witanguwängani, Goti Hanjuwä Iqu, neyaqä suqä quvqä eeqäpnäni, huätä ämamäukqetani, Kraisi Iqutä hänjä anä pmeŋqä emäkkqe. ¹⁴ Pipa, neqä suqä quvqenqä äqänänqä, ne kukŋuä mänetätŋqä iqu, qäpu hiätŋqänä, huätä ämamäutä, Kraisi Iqueqä zä-huätatä iu ae äuekqe. ¹⁵ Iqu dnä iquauqä yänänäqŋqetä, huizi iquauqä yänänäqŋqetäni, hma imäkkqe. Zä-huätatä iunji, ämaqä eeqänäni, Iqu yänänäqŋqä eeqänäni, ae ämäwqätäukqä qumbŋqä diŋqä, ämotquakqe.

He qua täutanä kjuitä, suqetä, qänaknä miqä pambu!

¹⁶ Iinjıqce, suqä buayätä eqätä nqenqätä, hiunji naqänğa Goti Iqueä yoqenqä aquvä qänäqäsqenqätä, qarjuä manjä pmeqänğa aquvä qänäqäsqenqätä, Sämbatqä hiunji hapä pmeqä timäuqanğanqätäni, ämaqä hıjqı, “He kukıjuä-suqä duıı, qäyunä miqä iqäuä. Iinjä-iinjä imäkqanğpiyä” etqäqce, hiıuinä äqunäpu, qänaknä miqä pa iqäpnä. ¹⁷ Suqä iinjä iqua, ii nätmatqä qänaknda timäuniqä diıqä ktqä enqä-parıyi. Injäqce nätmatqä aarıä naqä-qakuänäni, Kraisi Iquesa meqä eä. ¹⁸ Ämaqä, “He mändi äkittqänäpu, ynaunjqä iquauqä yoqe haqeqä mamäuqäpnjqä” etquvä iquauıı, hiıuinä äqunäpu, qänaknä miqä pa iqäpnä. İi he Goti Iquesanı, nätmatqä änguanäni mämeqä ipnuwänjqä emäkpnä. Ämaqä ii ätätqänjuvä iqua, qu wätqä enqä-pa äqunäpiyinqä, kukıjuä kuapänä ätäpu, kııui suqä qua täunıjqänä indqämbu, “Ne näqıjqä-tänuneyqä” kııjuä indqänäpu imäkätqänä. ¹⁹ İtanğa qu Kraisi neyaqä Nyuänjä İqutäni, naqä-hıjqunä mamuänänjqä itqänä. Nyuänjä İqu, ne quuvqä eqiyäunquä Ique. Nyuänjä iqu, huiwiu ämitıjqä-pa, Kraisi neqä Nyuänjä İqu, Goti Hanjuvä Iqueqä äwiıjqä duta, ne naqä-hıjqunä hiätatunquä hatıä änaquqotäuä, itanğa naqä imänatunquä ämäneyätä, yänänäqııjqä inemäkätıjqä İquvi.

²⁰ He Kraisi İqutä anä äpäkonäpu, qua täutanjä kııuitä, suqetä, mändi ae äkittqäkuwi. İinjä etanıı, he ämaqä qua täutanjä iqua enqä-parıuenä maeqä epiyi, suqä tiinjä iquauıı, qänaknä miqä pambu! ²¹ “He nätmatqä iunı, a mämiqä pambu! Nätmatqä näıııı, manjqä pambu! Nätmatqä täqııı, mitmaqııjqä pambu!” ²² Suqä iqua ätquwi, nätmatqä iinjä iqua äpakä mäwiqä, qui maqänä imäkmbnä. Suqä iqua, ämaqä iquauqä kııjuä indqänjqä iutanä imäkäpu, “İu qänaknä ipiyä” tıınä. ²³ Ämaqä suqä iinjä imäkätqänjuvä iqua, Goti Hanjuvä İquenyqä yäpä iqi

ipu, quwqä-quwä äkittqänäpu, quwqä huiwä iunji, hanjä-iqä ämetqänjuwiŋqä motquapŋqä, i imäkätqänjuwi. Iiŋqe, ämaqä hŋqua kŋuä tiinjä indqänätqänjuwi, “Suqä iinjä iqua, aanjä jänänäŋiqä.” Iŋäqe ne suqä iinjä iqua qänaknä iqä-säpi, suqä yäua neqä äwqä yäpä imä äwiŋqä iunji, huätä mämamäuqä, yqänä witäniyi.

3

Kraisi Iqu, hiqä hänjä-pmeqä naqä-qakuä iutaŋä Qakuä-quvi

¹ Iŋäqe, Goti Hanjuwä Iqu Kraisi Ique angumä ävauqumuätätäqänŋanji, he änyä-hänjä ae äyä emäkkqe. Iiŋiŋqe, he kŋui, nätmatqä äki, Iqu ämitä qäukuä yänji äpmeŋqä iunqänä, witätŋqä äyuwä. Iqu yänjiŋi, Kaniqueqä hipa ämuangisa äpme. ² He kŋui, nätmatqä qua täutaŋä äki-äkiŋqä maiyqä pa iquä. Qäukuä haqä yätutaŋiŋqänä eyquätŋqänänji. ³ He Kraisi Iqutä anä äpäkonguwä-qae, heqä hänjä-pmeqe, Kraisi Iqutä zä witanŋi, ga he Goti Iqutä ämuänŋänä. ⁴ Kraisi Iqu, hiqä hänjä-pmeqä naqä-qakuä iutaŋä Qakuä-quvi. Iqu anŋi äquvepätä, yoqä naqä motqueqetä, ätnänäqi timäuqanŋanji, he-pqe asänä iinjä timäupnuwi.

Ämaqä, Goti Hanjuwä Iqu änyä-hänjä ae iwimäkkä iquauqä suqenqä

⁵ Iiŋiŋqe, heqä qeqä-quuvqä imŋi, nätmatqä qua täutaŋä iunqä indqänänjuwi, angumä aquvä mämaqiyyänqä huätä hämänänä vquatämäupu. Nyi ii etqe, suqä quvqä tiinjä iquauŋqä etqä. Suqä huiwä yanjä-iŋqä Goti Iqu änätapkqe, tuwä äväpu, huitanjä-huitanjä imäkäk-iqenqätä, suqä kiyä mätqä eeqänänä imäkqenqätä, suqä quvqä iqu, huiwä iqueqä äwiŋqä du imäkqenqätä, suqä hiŋuä aowä qŋqä iqenqätä, etqä. Suqä hiŋuä aowä qŋqe, ii goti quanŋä iu qonjä woktäuqä enqä-panjä

asänänji. ⁶ Ämaqä, suqä iquau äpakänä imäkqa äumit-pqä iquauñi, Goti Iqu äkasuwä ätuätä, kimañi, hanjä-iqä vänqiyä. ⁷ Kinganänji, suqä quvqä iqua imäkätqänjuwä iquauñi, he-pqe inä äyä imäkmiñuwi. ⁸ Inäqe täñgani, he suqä tiinjä tqua-pqe, gquä yäüä enqä-pa, hämänänä bi äquvätämäupu, angi mimipñqänqä äny-inji. Suqä himä qui maqänä mimäkqänqä, manjä yänänäqñqä ätäpu mäkänqä miqänqä, ämaqä hñque mäñdi kittqiyqñqä, manjutanji kukñuä quvqä tqänqä. ⁹⁻¹⁰ Heqä quuvqä anä eqiyätqänjuwä iquauñi, kukñuä quangi mätkuä pambu. I tiinjä etangi etqä. He gquä yäue bi äquvätämäupu, änyä-hänjä ämipñguwä-panji, qua täutanjä suqä quvqä eeqänänji, hämänänä ävquatämäupu, änyä-hänjä ae äyä ekuwi. Iinjä eqanjuwitanji, Goti Hanjuwä Iqu heñi, Iqueqä-kiuä enqä-pa emäkätä, hea ique-iqueñi, näqñqä kuapänä etapätqäuä. ¹¹ Ne ämaqä iinjä ae eanä, asänänjä äyä äpmeñu. Iinjä etangi, ne kñuä tiñji, mindqänqä pa yatunque. “Ämaqä Grikä iquatä, Israitqä iquatänji, huitanjä-huitanjiqä. Ämaqä qokä iquauqä huiwä häuä ktänqä iquatä, häuä maktänqä iquatänji, huitanjä-huitanjiqä. Kukñuä huitanjä-huitanjä tqä iqua, huitanjä-huitanjiqä. Ämaqä qäuqä imdanjä iquatä, anjä anguä iqisanjä iquatänji, huitanjä-huitanjiqä. Wäunjuä-wiyqä hinginjä iquatä, ämaqä wäunui quwqenä ämipu pmeqä iquatänji, huitanjä-huitanjiqä.” Ne kui-kui e etanqqä-qe, Kraisi Iqu eequneqä yäpä tängisa äpmeñqe, ne kñui Iquenyqänä indqänjuatunque.

Suqä ämaqeunqä winqe, suqä huiziunji ämawqätäunä

¹² Goti Hanjuwä Iqu, he Iqueqänä pmetpñqä atäunjuä ae etetä, henyqä aanjä kuapänä äwinyätqäuä. Iinjñqe, he änyä hänjä iinjä ae imänjuwitanji, tiinjä imäkqäpñqe. Suqä ämaqeunqä huäqä eunqä iqtä, anguä iwimäkqä

iqutä, mäнди äkittqänäpu qeiqi pmeqä iqutä, hanjä-iqä ämepu äwqä hanjuä injqä pmeqä iqutä, iquau imäkqäpñqe. ¹³ Hesanjä hñqu, “Nyi ämaqä äti iquesa äwqä hanjä-iqä ämenänä” ätqäqe, qäyä etanguti, kätä-kängua iinjä iqueä suqä quvqenqä hui imäutä, äwqä hanjuä imäknätñqe. Naqä Iqu-pqe heyaqä suqä quvqenqä hui imäutä, äwqä hanjuä ae äyä imäkñgqe. Itanga he-pqe, suqä asä iinjä imäkqäpñqänänji. ¹⁴ Suqä iinjä iqua e etangqä-qe, suqä ämaqeunqä äwiñqä iqu ämäwqätäüä. Suqä äwiñqä iqu, suqä äñguä huiziquatä guä äqänä, ämaqä quuvqä heqiyqä iquauñi naqä-hñqunä pmetpñqä iwimäkquänä. ¹⁵ Hiñuiqänänji Goti Iqu, he naqä-hñqunä epu, äwqä hanjuä imbu pmetpñqänä ae äyä etekqe. Kraisi Iqueqä äwqä hanjuä injqe, heyaqä qeqä-quuvqä imä qäyä pmetätñqänä, hiñuinä qunqanqpu. Itanga Goti Iquenji, nätmatqä eeqänänñinqe, “äñguiqä” tqäpñqe. ¹⁶ Kraisi Iqueä kukñui, hiqä qeqä-quuvqä imñi, meañqä manguä emnätätñqe, tiinjä imäkqäpñqe. He näqñqä äñguänänji, Kraisi Iqueqä kukñuä iuta ämepu, quuvqä heqiyqä iquau näqñqä mapñqänä yasämä ämotquepu, suqä äñguänänjinä imäkqäpñqä ämotquepu, apqä huitañä-huitañä ätäpu, näqñqä-vqäpñqe. He apqe, Goti Hanjuwä Iqueqä bukä iu äqänänñqetä, apqä Goti Iqueqä yoqä haqeqä ämamäupu ätätqänuwitä, itanga apqä huizi iquatä ätäpiyängañi, hiqä äwqä imñi, Goti Hanjuwä Iquenyqä yeeqä ipu tqäpñqe. ¹⁷ He kukñuä ätäpiyä iu, wäunjuä ipiyä iu, nätmatqä äki-äkitanä imäkpñqe, Naqä Jisasi Iqueqä yoqä ämenjuwä iutañi, qäyunä imäkqanqpu. Iinjä imäkäpiyängañi, Goti Hanjuwä Apiquenji, Jisasi Iquesa, “äñguiqä” ätuäpu, imäkqanqpu.

Poli iqu imbquauñi, äänä pmeqenqä näqñqä äwikqenqä

¹⁸ Apäkä iuenä, hiqä qokä iquauñi, yäpä iqi vqanqpu. Suqä iinjä, Naqä Iqueqä hiñuä iqinjä, jänänänñiyi. ¹⁹ Qokä

iquenä, he heqä apäkä iuaunji, quvqä mitqueqä pa ipu, iuaunqe kiinjä enğuätñqänänji.

²⁰ Ymeqä isuenä, hiqä hinaqä-hinuñua nätmatqä äki-äkitañi, “imäkpiyä” etquwi, hñgisa miqä, qänaknä ipu imäkqäpñqe. Iinjä imäkqanğpqe, Naqä Iqu yeeqä naqänänjä iquänä. ²¹ Kanuñuenä, hiqä ymeqä isuaucä quuvqä heqiyqe, qui iwimäkqänqä, nätmatqä hmbinyqä jänjänä ätuäpu, enyqä miwimäkqä pambu.

Poli iqu, wäunüä-wiyqä iquautä, wäunüä kanuñuautä, ätukqenqä

²² Wäunüä-wiyqä iquenä, hiqä ämeyqä iqua nätmatqä äki-äkitañi, “imäkpiyä” etquwi, hñgisa miqä, qänaknä ipu imäkqäpñqe. Iqua iqi enjuwi, yeeqä iwimäkñqänä wäunüä äñgui inğanä imäkäpu, ä iqi hma enjuwi, wäunui iqi äquvatemä, enyqä mäwqä pambu. He Naqä Iquenyqä zä ipu, hea ique-iqenji, kñui naqä-hñqunä ämepu, wäunui äñguänänjä imäkqanğpu. ²³ He wäunüä eeqäpnänjä imäkäpiyä iunji, kñui, “Nyi wäunui ämaqu wiyqunä manä, Naqä Ique wiyqunjqä” indqänäpu, enyqä miqä äñguänänjä imäkqäpñqe. ²⁴ He Naqä Iquesa nätmatqä äñguänänji, hiqä ätnä äwiñqe, ämapnuwä diñqe, näññqä ae ämakuwi. Nätmatqä ii, Iqueqä qokä-apäkä iquauñqä, näwi iwäsäumäkekqe. Kraisi Iqu, hiqä Ämeyqä naqä-qakuä-qu etanği, he Iqueqä wäunüä-wiyqä enjä. ²⁵ Ämaqä hñqu, suqä quvqä imäkqä äumitätqe, iqu kimañi, hanjä-iqä menä. Goti Iqu ämaquqä suqä iunji, asänä Iwäsäuqä Iquvi.

4

¹ Ämaqä ämiqä iquenä, heqä Ämeyqä Iqu qäukuä yänji äpmeñqenqä kñuä indqänäpu, heqä wäunüä heyqä iquauñji, suqä äñğuitä, jänänjitä, motqueqäpñqe.

Suqä tääqä tqä iqenji, a yänänäññqä qätätanğpu

² He suqä tääqä tqä iqueni, a yänänäqñqä qätä-tangpu. Inä imäkäpiyänğanı, kñui äñguänä indqänäpu, hea ique-iqueni, Goti Hanjuwä Ique, “änguiqä” tquangpu. ³ He tääqä ätäpiyänğanı, nenyqä-pqä inä, tii timäutñqä tqäpñqe. Inı Goti Iqu hänaqä imäuanayqanguti, ne Kraisi Iqueqä kukñui, ämaqä du awä tquatuñque. Kukñuä iqu, hiñuiqänä zä äwämiñqe, ätnänjäqi ae ätimäuqe. Nyi kukñuä ique awä tqangqenqä, guä äkiqiyenjikuwä äp-menjä. ⁴ Tääqe, tiñä-pqenqä inä tqangpu. Nyi kukñuä awi, qu näqñqä ätnänjäqinyä mapñqenqä, qäyunänä tqumqä diñqäuä.

⁵ He ämaqä, Kraisi Iquenyqä quuvqä maeqiyqä itqänuwä iquatä, anä äpmapiyänğanı, hiunji qäyunänjä iqu hiñginä päwqenqe, he kñuä qeiqinyä indqänäpu, suqä jänänänı inganä motqueqangpu. ⁶ He ämaqeu kukñuä ätuäpiyänğanı, qeiqinyä ätuäpu, kñui äñguänä indqänäpiyä iuta, kukñuä äwinyä iqä tquäpñqe. Inı qu yatñqä eyqangpқанğanı, he kima qäyunä tquäpñqe.

Poli iqu, ämaqä hyquau, “Henyqä hui mimäuqä iqänä” ätukqenqä

⁷ Tikikusi iqu, neqä neyämaqä-qu eä, Naqä Iqueqä wäunui mäwquatämäuqä, nesä anä imäkätunquä ique. Ne iquenyqe, kuapänä änenyätqäuä. Nyi täqi änä-änä pmetangqenqe, iqu awä hetänä. ⁸ Iqu ne eequne täqi, änä-änä äpmenqenqe awä etätä, itanga heqä qeqä-quuvqä yäpä imñi yänänäqñqä emäkätñqenqe, nyi iqueni henyqä ändowatqä. ⁹ Iqutänı, ämaqä hesanjä Onesimusi, ne mänävquatämäuqä itñqä iqu, anä quvepinyä. Iqu-pqe neqä neyämaqä-qu eä, iquenyqe kuapänä änenyätñqä ique. Iquaqu nätmatqä eeqänänjä täqi ätimäutñqenqe, awä hesinyä.

¹⁰ Aritakusi guä anä äpmenjeä iqu, “Henyqä hui mimäuqä iqänä” etqi. Itanga Makä, Banäpasi iqueqä

kätänguequ-pqe, inä etqi. Makä iquenyqe, nyi he awä ae etkqe. Iqu iqi ätimäuqäqe, he iquenyqä yeeqä ipu itmeqäpñqä. ¹¹ Itanga Jisasi, iqueqä yoqä huizi, “Jastusiuä” ätätqänuwä iqu-pqe, inä etqi. Ämaqä Israitqä iutañi, ämaqä tquanä, Goti Iqunä miqeuñqä awä-tqä iuñi, yätamakqä änyiyäpu, äwqä-qeiqi nyätätmqä inyimäkätqänuwä iquayi.

¹² Ämaqä hesarjä Eapulasi, Jisasi Kraisi Iqueqä wäuruä imäkqä iqu-pqe, “Henyqä hui mimäuqä iqänä” inä etqi. Iqu hea ique-iqueni, henyqä tääqe, iqueqä qeqä-quuvqä imda ätätä, Goti Iqu yätamakqä eyätñqä, yatñqä ävätqäüä. Inji he Kraisi Iquenyqä quuvqe, mäwquatämäuqä danä, a yänänäññqä äqätpu, Goti Iqueqä suqenqätä, äwiñqenqätä, näññqä äñguänänä ämepu, yänänäññqä tqäutpñqä ätätqäüä. ¹³ Iqu yätamakqä eyätä, quuvqä heqiyqä anjä-himqä Latisiya pmeqä iquautä, itanga Helapolisi pmeqä iquautä vätnqe, wäunui dnjä huqä itqätanji äqunmä awä etqä.

¹⁴ Lukä, duuta ne iquenyqä kuapä änenyätñqä iqutä, Demasi iqutä iquaqu, “Henyqä hui mimäuqä iqueä” inä etqinyä.

¹⁵ Neqä neyämaqä anjä-himqä Latisiya iu äpmeñuwä iquautä, apäkä Nimbaisä, itanga quuvqä heqiyqä iiyqä anjä iu aquvä äqänäqisätqänuwä iquauñi, he “Poli iqu henyqä hui mimäuqä iqiyä” jipñqä änyinji.

¹⁶ He tuwanuä tqü a qäpu ätäupiñi, quuvqä heqiyqä Latisiya iu äpmeñuwä iquau vqangpi, iqua-pqe a inä täupñqe. Itanga tuwanuä huizi, nyi Latisiya pmeqä iquauñqä äqiyqäqä iqu, iqua henyqä tnämäuqangpi, he-pqe a inä täupnä. ¹⁷ He Akipusi iqueni, “Si Naqä Iqu wäuruä äktapkqe, äñguänä ämitnä imäkätnä, qäpnä imäkmävä” tupu.

¹⁸ Nyi Poli iqunä, “Henyqä hui mimäüqä iqänä” etätmä, ñqä hipaitä tuwaruä hiqqä imäkkä. Täñgari nyi guä yqänä äqiyänmä pmenqä täñqe, he nyinyqä kñuä indqän-ganpu. Inji Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä qeqä imänqeuta hinqi etapquä.

Goti Hanjuwä Iqueqä Kuknui
The New Testament in the Menya language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Menya long Niugini

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Menya

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 18 Aug 2021

b1d968ea-da2d-5306-b214-e238bbf38aac